

Vegyestartalmu hetilap. — A megyei közigazgatási bizottság közlönye.

Megjelen: hetenkint egyszer, csütörtökön.

A szerkesztő lakása: Pestvárosánál 6-ik szám alatt.

Előfizetési feltételek: Egész évre 6 ft. | Félévre 3 ft. | Negyed évre 1 ft. 50 kr.

Hirdetések és mellékletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 ft. 50 krral számítva — minden nyelven fölvetetnek a kiadó hivatalban. Kérjük az ígatási díjakat az ígatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.

Hirdetések díjai: a háromhasábos pettisor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes beigatásért 30 kr.

Kiadóhivatal: Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és ígatási díjak küldendők.

N-Beeskere, nov. 15-én.

(Egy sötét kép.)

Ha lapársaink cikkeit elolvassuk igazán közel vagyunk a kétségbeeséshez hazánk közigazgatási hanyatlása felett. Legközelebb „Somogy” egyik legjobb vidéki lapban olvastunk a szerkesztő tollából sok keserű igazságot arról, hogy pusztulunk és veszünk?

De nem is lehet tagadni, hogy az általános elszegényedés naponkint nagyobb mérveket ölt!

A családi drámák egymást érik; a tele jegyzett telekkönyvek, kilövik terheiket nem birva már azokat, az Istenre és a sorsra bizzák.

Végrehajtók, ügyvédek járják be a vidékeket, s míg ezek a törvényt végrehajtják, az uszorások pusztítanak mint a keleti dögvész, mely ellen csak az Istennek van hatalma.

Az államterhek földig görnyesztenek s ezekhez hozzájárulnak a mostoha időjárás, a szigorú pénzügyi viszonyok; az uszora a kisbirtokosság és polgárság a pokolgépe, a mostoha évek, a termékek arányához nem arányítható drága munkabér, a családokat paradicsomi állapotra juttató fényezés, a zilált politikai viszonyok, melyek nyomással vannak ipart, kereskedelmet szóval minden kereseti módot megakasztanak!

Igen természetes lesz tehát, hogy ily viszonyok között, a bukások napirenden vannak, s nem egy családot sepernek el a társadalom felszínéről saját büne nélkül! Számítatlan bukás van olyan, mely már a válatat kezdeményezésében lerakta petéit, mint az ártalmas rovarok a föld talajában, hogy a jövő évre pusztítsanak. S vajon tehet-e róla a becületes válnakozó?

Tehe-e róla egy jótálló, hogy barátján segíteni akart, midőn annak váltóját aláírta, s jelenleg bukásával maga is ott úszik a hullámok között. (Ezt én is megpróbáltam, s ennek vagyok a koldussa. Szerk.)

Ki itéli el az örökös, ha gazdag örökséget tűz, víz, jég, gonosz emberek, elvittek, a minden volt, a jégre van írva.

Igaza van az én t. collega barátomnak, ha lapjában nyíltan és minden habozás nélkül, ő is reá mutat a társadalma, de főleg a gazdasági viszonyokat emésztő rákfenére.

Igaz, hogy sok bukás igazolt, mert magok a viszonyok a kérelhelten sors teremtették, s csak szánunk lehet a szerencsétleneket!

Ma úgy látszik sokan azt az elvet követik, hogy becületes munkán meggazdagodni nem lehet, tehát áldozatok kellene megrabolni őket.

A veszély meg van a néprétegeiben, tehát fel kell használni, hiszen olyan

tolvajok is vannak, akik akkor is lopnak, ha más embernek a háza ég!

A hírlapok hirdetési rovatai tele vannak csődökkel árverésekkel, nem csak megyénkbeli, de kivétel nélkül az ország minden részéből, mi azt mutatja, hogy az egész társadalom alatt ing az alap.

Sötét a fentebbi kép, pedig csak félvilágítás mellett mutatuk fel. Adja az ég, hogy jövőre ne foglalkozunk e sötét képletekkel.

Belgrád, november 12-én.

Csernajeff ma elutazott Szt. Pétervárra, hogy ott a Czár kegyét Szerbia számára kieszközölje. Beszéltek hogy Milan nyíltan ki nyilatkozta az orosz consulnak, hogy oroszország actióba lépése nélkül a fegyverszünet után nem fogja folytatni a háborút. Ha oroszország akarja, hogy szerbia emelkedjék, úgy ő is segítsen azt mielőbb cseljához jutni.

A szerbek azt mondják most nyíltan, hogy Csernajeff nem érdemelte meg havonkint az 1000 darab aranyát, amit zsebre rakott azért, hogy megveresse magát és tönkre tegye a szerb sereget. (Ebben nincs igazságok a szerb atyafiainak, mert Csernajeff sokkal hübb ember, mint sem hogy nem szeretett volna győzni, de hiába ha nem lehetett. Szerk.)

Aztán azt is rosszul veszik most Csernajeffnek, hogy fényes asztalt tartott, sőt hetenkint négyszer is vendégséget adott, a melyhez az orosz tisztek voltak leginkább hivatalosak, sőt hogy ily alkalommal valóságos táncmulatságokat is rendeztek. Egy orosz törzskapitány Lawrentjen volt a maitre de plaisir. Ő rendelte meg táviratilag a borokat, ő hozatta Deligrádba a zongorát és a leányokat, kik pikáns negligében táncoltak; meg is nevezhetjük azon czéget, melynek boraival ittak le magokat az oroszok, mikor Milanból királyt csináltak.

Oroszországból érkezett pénzből, mi vajmi keveset láttunk, megették és megittak azt a t. orosz urak.

Hazai ügyek.

Az adóbehajtás tárgyában Szell Kálmán pénzügyminiszter nagyterjedelmű rendeletet bocsátott ki, melynek a nagy közönséget kiválólag érdeklő részét itt közöljük:

A közadók kezeléséről szóló 1876-ik évi XV. t. cz. II. részének az adókievetésről szóló I. fejezete a folyó évi 51450. számú rendelet alapján f. évi november 1-én lép hatályba. Szükséges tehát, hogy a jövő évi adókievetési munkálatok már az új törvény rendeletei szerint megindítsanak.

A kir. adófelügyelői intézmény szervezése folytán most már bizton elváróm és várja az adózó közönség is, hogy az adókievetés ezentúl gyorsabban és alaposabban fog teljesíteni, mint az ezideig történt. Hogy ezen várakozás teljesedésbe menjen, szükséges oly intézkedéseket tenni, melyek az adókievetés gyors és alapos eszközöltését biztosítani fogják. Ezen intézkedések közt első helyen áll az adókievetési munkálatok tervszerű beosztása.

Hogy ily munkaterv megállapítható legyen, szükséges a határidőket egyszer mindenkorra megjelölni, melyekben az adókievetés jövedelmek és tárgyak évről évre bevallandók lesznek. Ezen határidőket következőleg tűzöm ki: Bevallandók:

1. November 1—20-iki időben a házbér-jövedelmek;

2. December 1—15-iki időben az 1875. XXVI. t. cikk által behozott úgynevezett fényüzési adók alá tartozó tárgyak;

3. Január 1—20-iki időben a keresetadó III. és IV. osztálya, a tüke-kamat- és járadék-adó és a bányá-adó (a határvideki részeken az ezen adókat helyettesítő jövedelemadó) alá tartozó jövedelmek, úgyszintén az általános jövedelmi pótdáról szóló 1875. évi XLVII. t. cz. 4. §. b) pontjában említett ezen adó nem kivételénél tekintetbe veendő kamatösszegek;

4. Február 20 — márczius 15-iki időben a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója alá tartozó jövedelmek.

A rendelet további része a munkatervet írja elő, s végül utasítja a kir. adófelügyelőt, hogy a közigazgatási bizottságnak — annak legközelebbi ülésében — tüzetes jelentést terjeszzen elő azon intézkedéseiről, melyeket a jelen rendelet alapján az 1877. évi egyenes-adókievetés megindítás iránt tett. A rendelet tartalma egyszersmind a törvényhatósági közigazgatási bizottságoknak zsinórmértékül szolgál az adóügyek ellátása körül őket megillető felügyeleti jog gyakorlásánál, kötelességül tevő nekik, hogy egyrészt a kir. adófelügyelőt és a községi közegeket az egyenes adók kivételése körül teendőik teljesítésénél ellenőrizzék, másrészt pedig a kir. adófelügyelők indokolt előterjesztéseire az egyenes adók gyors és alapos kivételének akadályait elhárítani siessenek.

Bécs, november 10-én.

Igéretemhez képest tudósítom önt röviden a politikai főbb mozzanatokról.

A diplomacia minden kerekét mozgásba hoz, hogy a congressusnak biztos állapot nyujtsa. Különösen az angol követ fáradhatatlan közvetítést folytat, de minden igyekezete; az orosz udvar hidegségén úgy látszik hajótörést szenved. Oroszország politikáját annyira tudja magyarázni, hogy a hatalmasságok képviselői a tulajdonképeni tervet csak sejtik, de biztosan nem tudhatják. Az öreg Gorcsakoff nem enged a csürés csavarásban a porosz cancellárnak, s azért nem csoda, ha az itteni politikai körökben az orosz külügyért a porroszfélé helyezik.

Ausztria-Magyarország magatartása határozatlan állást foglal el az ijesztő bonyodal-makkal szemben. Andrassy ugyan már kezében tartja a tromphot, csak hogy nem tudja kinek a számára adja ki. Itt a békében igen keveset hisznek, legalább a katonai körökben hallható nyilatkozatokban mindenről van szó, csak a békéről nincs. A mai reggeli gyorsvonattal Novikoffhoz egy futár érkezett.

Feljajdulás az országos községi és körjegyzői kongresszus után.

Kialudt a tűz, nincs parázs: vagy is elmult a község-jegyzői kongresszus elmúltak a hangadók: néma gyermeknek pedig még az anyja sem érti szavát.

Igy vagyunk mi községi és körjegyzők, akik részint anyagi, részint pedig fontos, el-

ódázatlan hivatalos teendőik miatt a budapesti jegyzői kongresszuson részt nem vehettünk.

Nem voltunk ott, talán nem is lesz jö-günk fürkészni az értekezlet eredményét?

Pedig ha tudnák azon igen tisztelt kar-társak, kik szerencsések voltak azon részt ve-hetni, hogy mennyire fájt az nekünk ott meg nem jelentetni, minden bizonynyal igyekeztek volna, ha már privátim nem is, de legalább megyénk becses lapjában, a melyet jó formán minden község járát, az értekezlet eredményét velünk közölni. — Hiszen a cél édes mind-annyiunké, s ha már a belépti, illetőleg a be-iratasi díjhoz nem is járulhattunk, szent kö-telezetségünk állásunk biztosítása és anyagi helyzetünk javulását tárgyzó mindennemű ki-adásaihoz járulni. Az egyik téglat a másik maltert s úgy bizonyosan építhetünk; de ha egy, kettő elmarad, vagy fennhéjázó, akkor persze bábeli tornyot.

En a „B. p. N.” járatom, nem azért ám mert ellenzéki, hanem mert a legolcsóbb fő-városi napilapok egyike, és mivel ma olyan világot élünk, hogy a filléreket jól össze kell rakogatnunk, hogy azokból idővel forintok lehessenek. Ebbe találtam tehát egynehány tö-redéket a jegyzők jövőjéről; sőt annak folyó évi egyik számában már a jegyzői kongresszus megnyitása előtt magam is azonnal írtam egy cikket, leginkább az előértekezleten megállapított tárgysorozat ellen.

De hát mikor nem járhatja ám mindegyike t. kartársainknak ezen lapot, sőt egynehányan semminőt sem, nem mulasztatom el, hogy azt röviden közölkézzek „Torontai” című lapunk-ban is napfényre ne hozzam.

Ugyanis indítványba hoztam volt szerény nézetem szerint: 1-ór, hogy a jegyzői nyug-díjintézet életbeléptetésének kérvényezése tel-jesen felesleges, mikor az 1871. évi t. cz. 67. §-a elegendőleg intézkedik ez irányban s ha valaki a dolgot eddig sürgette volna az illető törvényhatóságoknál, már rég testtől vált volna ezen írott malaszt;

2-or, ami a körjegyzői állomás biztosí-tását illeti a községek önkéntes csoportosítása ellen, ily biztosítás csakis az által eszközöl-hető, ha a törvényhatóságok a községek hová-tartozását bizonyos időre előre megállapítják. Oly körjegyzőseket kell alakítani, melyek legalább is arányban álljanak a község jegyzői állással;

3-or, az országos jegyzői egyesület ala-kítására nézve: hogy mindenesetre ezen kér-désnek kellett volna egyedül tárgyat képezni a kongresszusnak, mivel minden egyéb ügy, mely a jegyzői kar sürgetése mellett, vagy szakértői vélemény adásával oldandó meg, sokkal nagyobb nyomatékkal hozhatatik szóba egy nagy, tagjainak száma s hatáskörük fon-tossága által tekintélyessé vált egyesület, mint egy egyszerű csekély részvétellel bíró jegyzői gyülekezeti utján, mely már magában véve ephemer léttel bír;

4-er, a községi és körjegyzők qualifica-tiójának a törvényben leendő megállapítása iránt: ennek egyáltalában semmi értelmét nem találtam. E kérdés a „jegyzői szigorlatról” szóló szabályrendelet által rég meg van oldva s ha ez ügyben lehet s kell valamit tenni, ez csak abban állhat, hogy a vizsgálati bizottság felelőssége szigorubbá tétessék. Ez által mindenesetre nyerni fog a jegyzői kar erkölcsi értéke, mert szigorú ellenőrzés mellett az ér-tékben anélkül is csökkenő pergament nem lehet irányadó befolyással a vizsgálat elha-tározására. Ezenkívül a qualificatio egyik nél-

TÁRCZA.

Marmontel a Bastilleban.

(Vége.)

— Lelkemre! — kiáltott Bury, kit meg-jelenésük pillanatra elbódított, de a jó szag ismét magához kezdett hozni — ezek becsü-letűd szakácsok, és ha meggondoljuk, hogy ők is tagjai e börtönnek, nem lehet őket nem dicsérnünk. Tiszták, ételök jó szagu, sőt ha nem csatlakozom, még köszöntek is nekem. Ez több becület, mint mennyiben a Pouplinié-re-nél részeltettem, csak hogy bizonyosan önnök néztek uram; úgy öszvekiporodott abba a szegletbe, hogy észre sem vették: és nézze csak, az asztalt is előmbre tették. Majd az ál-lamig érnek a tálak. Fel, fel uram! egyék; kóstolja meg ezen étkeket, melyek oly jó szag-gal kínálkoznak; ha bánatunk van, jó emésztés a vigasz helyét pótolja; — csak aztán ha egy kis maradék túléli börtönies étvágját, gondol-jon rám is.

Marmontel nem várta a szép beszéd vé-gét, hogy asztalhoz üljön. Bury felfedte a pá-rrolgó tálakat és boldog mosolylyal tekintett tartalmukra. Egyébiránt nem valami rendkívüli volt: tört bab levesnek, és még egyszer bab hallal hidegen, de oly jól nézett ki; a vaj, mely a tál szélén csillogott, oly illatos volt, hogy Marmontel e nem reményelt ebédnek minden részletes bírálata nélkül, leült hozzá. Homloka kiderült e köznap étkek előtt és oly elégtelenség volt rajta kifejezve, minőt eddig a legpompásabb asztaloknál sem mutatott. Ha éhesek vagyunk, mindent — ha csak nem pusztá fekete kenyér — nagyon izletesnek találunk, különösen börtönben; aztán ez a bab eszébe juttatá köllönnek egykori legkedvesebb ebédjeit Mauriacnál, itt ismét feltalálta hajdani jó étvágójával kedvencz ételait. De nem is ki-mélte ám, egy szempillantás alatt a babos tál üres volt.

Ez alkalommal Bury lett a sohajtozó, sze-gény fiu, jó hiszemmel számított a maradékra... A jó ebéd reménye egészen oda lett, a bab eltűnt, nehány harapás halra lehetett még leg-feljebb kilátása, de reszketett, hogy ura ke-

gyellenségétől az sem marad ment. És igaz-sága volt, most győződhetett meg a példabe-széd igazságáról, hogy: szóval nem lakik jól az ember. — Egyszer megkezdve a halat, nem szűnt meg Marmontel, míg azt egészen a bab után nem kergette. Bury, ki mindig nö-vekedő borzalommal nézett, s minden fogmoz-dulatnál egy sohajt erőtetett vissza, a szegény Bury látta mily kegyetlenséggel fogyaszt el minden étket, mily lelkiismeretesen költ el minden harapást, úgy hogy csakhamar semmi nem maradt fel a tetemes halból, melyről bi-zonyos foghagyma- és fűszerszag előlegesen oly sok jót ígért.

— Manóban uram — szólt, midőn min-dennek vége lett — az ön rozsz kedve ugyan nem nagyon engesztelhetlen, nem igen árt sem szívénnek sem gyomrának; ugyan soká tartott a keserű arc! hamar megjött az étvágó. De minthogy mi most egymásnak sorsosai vagyunk és egy konyháról kapunk enni, így én nem fogok meghalni. Ön oly igen hallgatott vigasz-talásomra, hogy kezdem azt banni, miután oly egészséges étvágó lett következése. Most még a fekete kenyeret is sajnálom kell, melytől

ön előbb úgy irtózni látszott. Csak azt hagyott volna legalább, mert jól megfontolva csakugyan többet ér fekete kenyér mint üres levegő.

Mind erre Marmontel csupán önző mo-solylyal felelt és jó emésztésről emlegetett va-lamit. A mi ezt illeti, Bury sem szűkölködött benne, és épen ismételni akarta hangos pana-szát, midőn a két szakács ismét belépett, ter-heltemben mint előbb és követve egy harmadiktól, ki is hozott borokat és szeszeket.

Mig Bury és ura egyik bámulásból a má-sikba estek, szépen elrendezték az asztalt és így szóltak:

— Itt az úr ebédje.
— Hogyan az én ebédem!
— Természetesen uram.
— Hát az a másik? — kérdé Bury re-mélni kezdve.
— Ön volt — és a szakácsok távoztak.
— Enyém volt uram, hallotta ön? — ki-áltott Bury győzelmű arcczal — és ön megette; ime ön... és... természetesen...
— Igazságod van — szólt Marmontel — nem követelek semmit belőle.
— Én pedig egészen követelem, nem te-

különböztet kellévé teendő, hogy minden jelölt okvetlen két évi praxist mutasson fel.

Hogy most már mily irányt választottak s mit végeztek oda fenn, hogy mily reményt tápláljatunk jövőnk érdekében, nem én, de számos kártársam szeretné megdudni részletesen, s a szíves értesítő előre megnyugtathatja magát, hogy ezeknek hálaköszönését fogja azért aratni.

Azon reményben, hogy talán találkozni fog oly kebel, melyben lesz egy égő szikra megmaradtam a tekintetes szerkesztőségnek

Novoszellón, 1876. november 19-én.

szolgája
Dr. Bodó Sándor,
körjegyző.

Az európai hatalmak hadereje.

Oroszország szárazföldi hadereje hadilábában kerekaszámában 1.400.000 főre emelhető, melyből 900.000 ember a hadsereg, a többi a miliciára és az irreguláris csapatokra esik. Ebből gyalogság körülbelül 1.200.000, lovas-ság a doni kozákokkal együtt 80-90.000, s a tüzérségre, mely 2200 ágyúval rendelkezik és a műszaki csapatokra együtt valami 80-100 ezer ember eshetik. A hajóhad a legpontosabb hiteles adatok szerint, melyeket épen most vesztük át a „Standard”-ból, 17 páncélos hajót s 11 monitor számát 174 ágyúval, s 90.000 tonna tartalommal.

Németország szárazföldi hadserege hadilábában 1.700.000 főre rug, melyből gyalogság 947.000, lovas-ság 110.000, tüzérség és műszaki csapat 150.000 ember. A Landwehr erejét 3-400.000-re téve aligha csalódnék s ezzel együtt 1.600.000 volna az összes létszám, körülbelül 2000 ágyúval. A hajóhad jelentéktelen: 5 páncélos hajó, 3 monitor, 10 corvette s 18 ágyúszád alig 70-100 ágyúval s csekély tonnantartalommal.

Anglia rendes szárazföldi hadereje a keleti hadsereggel együtt 200.000 főre megy, a milícia és önkéntesség e számot majdnem 400.000-re emeli, melyből alig 15-20.000 lovas-ság, s 25-30.000-nél nem több a tüzérség, 5-600 ágyúval. De hajóhada egymaga felülmúlja Európa összes hajóhadait. All 54 elsőrendű páncélos hajóból s 307 páncéltalan gőzösből s 55 vitorlás hajóból, együttvéve több 800.000 tonna tartalommal; 3500 ágyúval s 60.000 tengerész katonával. (NB. ezek még 1873-ki adatok s azóta jelentékeny a szaporodás.)

Franciaország 1.475.000 főnyi rendes haderőt s majdnem ugyanennyi (1.200.000) honvédet (territoriális hadsereg) számít. Csak a rendes haderőt tekintve, ebből egy millió a gyalogság, 150.000 lovas-ság, ugyanannyi a tüzérség és a műszaki csapat, a többi Algírra esik. Hajóhada 26 páncélos s 78 páncéltalan gőzös ezer ágyúval s 28.000 tengerészszel, 250.000 tonna tartalommal.

Olaszország 800.000 embert számít hadseregében; ebből 500.000 gyalogos, 30.000 lovas, 55.000 tüzér és műszaki, a többi a karabélyosokra és a miliciára esik. Hajóhada 21 páncélos s 35 közönséges gőzösből áll 550 ágyúval, jelentékeny tonnantartalommal és 17.000 tengerészszel.

Törökország 400.000 főnyi rendes erőt állíthat ki, ha minden segédcsapatot felhasználja, védszervezetét góssítva 200.000 nizamot vezethet hadba, körülbelül 500 ágyúval 30-40.000 lovas-sággal. Hajóhada 19 páncélos hajót számít és 84 fahajót 500 ágyúval, 22.000 tengerészszel.

Monarchiánk végre 800.000 rendes katonát, 400.000 honvédet számít, miből a gyalogságra körülbelül 900.000 esik, s a többi a lovas-ság és tüzér- s műszaki csapatok közt körülbelül két egyenlő részben oszlik meg. Ágyúnk száma jelenleg 1436. Hajóhadunk áll 11 páncélos s 25 közönséges hajóból 94 ezer tonna tartalommal s 200 ágyúval.

Az itt elősorolt hét nagy hatalom tehát rendes hadseregeinek összes hadi létszámával 5.600.000 főnyi szárazföldi haderőt képvisel, s bir összesen 776 hadihajót 6074 ágyúval. Ha az összes szárazföldi és tengeri haderőnek 10%-ját harcra alkalmatlannak számíthatjuk s az ezután felmaradó 5.040.000-nyi szárazföldi, 700 hajóból, 5468 ágyúból álló tengeri haderő egy harmadrészt területiális, illetőleg kikötői szolgálatra levonjuk, valóságosan harcra

vihető haderőként felmarad 3.360.000 főnyi szárazföldi sereg, 470 hadihajó 3650 ágyúval.

Egy háború monarchiánk és Oroszország között, ami részünkön a fentebbi levonásokkal, de a magyar honvédség (200.000) beszámításával 600.000 embert, 17 hadihajót 120 ágyúval találja a harcmezőre, melyhez Törökország erejét szintén a fenti levonásokkal, 240.000 szárazföldi katonasággal és 60, összesen 300 ágyus hadihajóval hozzáadva, a két állam hadi ereje 840.000 emberből 77 hadihajón 430 ágyúból állna. Ha Angliát is a szövetséghez számítanók, ez még 120.000 embert, 248 hajót 2100 ágyúval állítana ki s így 960.000 főre 325 hajóra (2520 ágyúval) emelné a szövetséges haderőt. Ezzel szemben állna 540.000 emberrel, 24 hajóval s ezeken 100 ágyúval Oroszország, mely a szárazföldi haderőt a 60.000-nyi szerbrel, ugyanannyi olákkal, 25.000 montenegróval s 50.000 görögrel a legjobb esetben sem növelhetné 735 ezernél többre.

Vegyük végre a legvégső esetet, azt l. i. hogy Németország is Oroszországgal indul s ennek 735.000 emberéhez hozzácsatolja a maga haderejét, mely a levonandók levonása után 780.000 embert, 24 hajót (60 ágyúval) tenne: a két szövetséges haderő 1.515.000 emberből 48 hajóból (160 ágyúval) állna, mely Olaszország idecsatlakozásának nem képzett esetében még 360.000 emberrel, 34.340 ágyus hajóval összesen 1.875.000 emberre s 82 (500 ágyus) hajóra szaporodhatna. De ez esetben Franciaország viszont az angol-osztrák-magyar-török haderőt szaporítaná fel a maga 840.000 emberével, 60 hajóval s ezeken levő 600 ágyúval (ennyi maradna a mindenhol alkalmazott levonások után) összesen 1.800.000 emberre, s 385 hajóra, 3120 hajóágyúval.

Tehát: Egy millió nyolczszázszázezer; 358 háromezer százhusz ágyus tengeri hajóval lennénk: egy millió nyolczszázhatvenöt ezer ember 82, ötszáz ágyus hajó ellenében.

Ennyen verekszünk, ha mind egyitt leszünk.
Gy. K.

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Nagy-Szent-Miklós, nov. 6.

Városunk egyházyi társadalmi életének az adott némileg lendületet, hogy összejöveleket tartanak egy magyar lapnak alapítására, mely városunk és vidéke érdekeit lenne hivatva képviselni. — Mi őszintén megvalljuk, hogy igen óhajtanánk, hogy meggyénkebb minél több magyar lap jelenhessen meg és állhasson fenn, de amennyire óhajtunk őszintén megvallva kivételnek is látjuk, mert a viszonyok nem olyanok, hogy a közönség tömege támogatására lehetne számítani; s aztán van nekünk egy megyei lapunk, mely hivatásának hozzá méltólag meg is felel, támogatssuk ezt teljes erőnkkel és tegyük lehetővé, hogy hetenként kétszer jelenhessen meg, akkor semmi szükség sem leand, egy városunkban megjelenendő lapra, mert a megyei lap most is, s hisszük ezentul sem fogja a közönség előtt hasábjait elzárni.*)

Dalárdánk igen szép haladást tesz, azt hisszük, a jövő évi dalárversenyről ők sem fognak elmaradni. Δ

Bedra, nov. 10.

Megengedi szerkesztő úr, hogy e pár sorral alkalmatlankodom, de nem állhatok el-lent, hogy szívem fenekéről jött igazi sajnálatomnak, ne adjak kifejezést afelett, hogy közönségünk egyik földbirtokosa, a mindenki által szeretett és becsült Karácsonyi Ferencz úr és ennek drága családja e napokban el-hagyja ősi fészket, hogy azt egy másikkal cserélje fel. — Ugyanis e mindenki által szeretett család, mint már szerkesztő úr is tudja, Pozsonyba költözik, mint mondják, jó darab időre, s ezalatt a régi magyar vendégszerető ház ajtai zárva maradnak. Ugyancsak e család egyik tagja Karácsonyi László úr, ki a sze-gények jöttévéje, szintén e hó vége felé hosz-szas külföldi utra készül, s mint állítják, nem szándékozik többé állandóan lakni családi kas-

*) Mi szívünkben örövendének, ha magyar lapok meggyénkebb szaporodnának, de őszintén megvallva nem sok reményünk van hozzá, miután ismerjük a nehézségeket és azt az ugynevezett „szalma tüzet” is, mely az ily vállalatok megindításánál eleinte mutatkozik, de csak hamar el is hamvad. (Szerk.)

kintelyemmel fogva, hanem azon étvágy kö-vetkeztében, mely engem érdemessé tesz reá. És az örvendező szolga haladéknélkül leült, és igyekezett helyreállítani az elvesztett időt és harapásokat. Pedig az ételek, melyeket oly hősen megröghant, ha nem lett volna is, csináltak volna étvágyat. —

Szerencsétlenségére azontul vigyáztot Mar-montel, hogy az étrendet el ne tévesse, s ez volt egyetlen a szegény Burynek, mit nem egyszer sajnált, és gyakran elemlegette később kümböföle könyhákban:

— Hej csak a Bastilleban lehet jól ebé-delni.

Az örményekről.

Őszintén megvallom hogy nekem különös élvezetet nyújt, a derek örmény származású magyarokat valódi érdemük szerint néhány szóval jellemezni.

Ezen iparkodó, életre való, minden jóra hajlandó nemzetség, teljes becslést és figyel-met érdemel.

Nem létezik oly nemzetség az országban, mely minden időben sőt, ami őket legszebben

jellemzi, még a legsúlyosabb időkben is, a magyarok iránt oly általános rokonszenvvel, és a szép, dicő, közös haza iránt oly nemes ragaszkodással viseltetett volna, mint az örmények.

Továbbá kiváló érdemük gyanánt el nem hallgathatom, hogy az örmények becsületes szorgalom és munkásság által a kereskedelmet mindig igen élénkítették.

Az örmény szorgalmas, kereskedéssel fog-lalkozó nép. Még a legszegényebb sem hanyel, ha a vagyona másképp nem engedi, akkor ő nyúlórral, kova, cserép pipa és gyufákkal ke-reskedik.

Nem csak az egyesnek, hanem az egész törzsnek is becsülettere válik hogy Magyaror-szág minden nemzetisége közül az örmények közt legkevesebb koldust és legkevesebb bü-ngettest találunk, nemcsak a számok arányában, hanem egyáltalában.

Törzshelyeik Szamosújvár és Ebesfalva; nagyobb részt onnan származnak azon örmény eredetű, egészen magyar érzelmű, gazdag ne-mes családok, melyek Bánátban, mint p. o. nálunk Torontálmegyében a Kiss, Lázár,

télyokban. Adja az ég, hogy a fentebbi terve annyiban szenvedjen változást, hogy őt to-vábbra is körünkben állandóan tisztelbessük. Az elköltözők család fogadja szerencse-ki-vánatunkat, s hozzá őket az ég egészségben és boldogságban mi közzénk szerencsésen minél előbb vissza.*)

Egy tisztelőjök sok mások nevében is.

Nagy-Kikinda, nov. 10.

A műkedvelői társulat, mint értesülünk, ismét folytatni fogja működését valamely jóté-konyezel előmozdítására.

A mulkói táncszínház igen szépen sike-rült és nem kis összeggel szaporította a gyer-mekkert pénztárát.

Városunkban nem lehet észrevenni, hogy megszünt a kerület székhelye lenni, a társas-áglelben sem hagyott a kerület beolvastása maga után hiányokat, szóval: minden úgy van amint volt. Végre meglepitem még, hogy a vetéssel már nagyobbára készen volnánk. Az idei termésből csak a tengerire lehet azt mon-dani, hogy közép termést adott. Adja Isten, hogy jövőre másként legyen! **

Temesvár, nov. 12.

Ma városunknak nevezetes vendégei vol-tak, ugyanis a birodalmi fővárosból Camp-bell angol ezredes, angol katonai meghatal-mazott, Mainoni olasz őrnagy, a bécsi olasz követség attachéja és Wigond angol tiszt egy napig itt tartózkodtak, s innen Báziasra, onnan pedig Vidinbe utaznak, hogy a fegy-verszűnet alatt a demarkationális vonal meg-állapításánál közreműködjenek.

Nem képzeli szerkesztő úr, hogy itt min-denben mily pangás tapasztalható. De legin-kább az üres színház mutatja ezt legjobban. Nem csodálkoznánk, ha a színészek beszün-tetnék előadásait, miután lehetetlenség, hogy ily bevételek mellett az igazgatóság csak napi kiadásait bírna ebből fedeztetni.

Nagy feltűnést okozott e napokban váro-sunkban egy gazdagnak híresztelt kincstári haszonbórlőnek csöbbe jutása. \pm

HETI SZEMLE.

A háború színhelyéről ez időszertint nyugalmat és békét jelenthetünk. A fegyver-szűnet megkötése óta a tényleges ellenséges-kedések megszűntek. Csak a szívekben dúhőng folyton folytást az ellenséges indulat, s forral bosszútereket kegyetlen szándékkal az ember-társak ellen. A két ellenséges tábor farkas-szemet néz egymással; törökök és szerbek téli szállásaikban vonták meg magukat és napi munkájok legfőbb is teli tanjáik megerősítésében áll. A háború színhelyét a hó fehér leple fedi. Az ég eltakarta a sirokat, a véres háború sok ezer áldozatának elhagyott sir-hantjait. Oly elegikus, oly szomorú és csöndes most itt minden. A táborokban nagy tüzek kö-rül csoportosulva beszélgetnek a vitézek har-czaikról, a kiállott veszélyekről, jövő remé-nyeikről, otthon hagyott családjaikról s elesett társaik emlékeről. A táborokon kívül pedig sü-rög mozog a világ léteitleni a békét, — vagy tovább folytatni az Európára valószínű-leg nagyon végzettéljes háborút. Mindenekelőtt a demarkationális vonalak fognak az európai nagyhatalmak képviselői által meg-állapítani, melyeken belül az ellenséges tá-borok állásaikat elfoglalni tartoznak mindaddig, míg a két havi fegyverszűnet ideje le nem te-lik. Azután pedig Derby-lord tervezete szerint bekefenferentált fognak a nagyhatalmak tartani Konstantinápolyban, mely két cselekmény si-keres végrehajtását feltételezték immár, hogy béke lesz-e, vagy háború? Derby jegyzéke három pontban vonja össze a konstantinápolyi konferentia programját. Anglia azt akarja: 1. Hogy az osman birodalom teljes épségben

*) Mi magunk részéről is szíves Istenhozzádot mon-dunk e köztiszeletben részesülő család eltávozó tag-jainak. (Szerk.)

fentartassék; 2. A résztvevő hatalmak az 1840-1860-ik évi szerződések értelmében kötelezzék magukat területiális, politikai és kereskedelem politikai tekintetben oly előnyököt kieszközölni nem akarni, melyekben a többi összes hatalmak és egyarányosan nem osz-toznak; végre 3. A tárgyalások alapját azon javaslatok képeznek, melyek f. é. szept. 21-én nyújtattak át a portának. A nagyhatalmak ed-digéle, Poroszország kivételével, elfogadták Derby-lord tervezetét s képviselőiket is kijé-lőlték, kik a konstantinápolyi konferentian részt venni fognak. A helyzet megvilágítására megjegyzendőnek tartjuk, hogy diplomatiai kö-rökben is nagy scpsissal néznek a konferentia eredményére.

Itthon. Több heti szünételés után kép-viselőházunk újra megkezdé munkálkodá-sát. — A polgári perrendtartás codi-ficatiója új stadiumba lépett. Az eddigi terve-zetek, habár azok sok tekintetben figyelemre méltók valának, nem találkoztak egészen az igazságügyi miniszterium tetszésével. Jelenleg a kir. tábla tanácselnöke bizott meg egy új javaslat elkészítésével. — A büntetőcodex életbeléptetése a börtönügy reformációját is magával hozza. A javaslatban előforduló fo-kozatos szabadsági büntetések szükségkép fel-tételezik, hogy a börtönök is a törvény kö-vetelményei szerint szerveztesenek. A köz-munkákról szóló törvényjavaslatot e napok-ban a közlekedési miniszteriummal behatóan vizsgálta át egy bizottság, mely azt véglegesen meg is állapítja. A törvényjavaslat még e hó folyamában az országgyűlés elé kerül.

Oroszország. Sándor cár nov. 9-én, tehát sokkal előbb, semmint általában várták, Lividiából elutazott s hétfőn Szentpétervárra érkezett. A kilátásba helyezett konstantinápolyi konferentiahoz nem épen megnyugtató beve-zetésül szolgálhat Oroszország nagymérvű készüldősei a háborura. Oroszország egész ere-jének megfeszítésével rajta van a török hadi-hajóraj eventualis actiója ellen az ország deli részeit védelmi állapotba helyezni. A csapat-szállításnak a bessarabiai határok felé nincs se hossza, se vége, mi arról látszik tanuskodni, hogy Oroszországnak tán nem csupán defensiv természetű terve van. Figyelemre méltó azon animositas, melylyel az oroszok Ausztria-Magyarországról beszélnek. — Azt mondják ugyanis a jó muszka atyafiak, hogy a háború Ausztria-Magyarország és Oroszország között elkerülhetlenné vált. E háború az események szükségképpeni consequentiája. Számtalan fel ész-lelhető itt, melyek egyenkint hivatnak bennün-ket meggyőzni arról, hogy Oroszország iránt legkevesebb bizalommal sem szabad viseltet-nünk. A szerbeknek szánt pénzgyűjtések meg-szűntek; most Oroszország németi háboruja költségeinek fedezésére indították meg a pénz-gyűjtéseket. Moskvában a cár a következőket mondá az egybegyűlt rendi képviselőknél: „Ő — ugymond — uralkodásának egész ideje alatt oda törekedett, hogy a keleti kereszté-nyek javára követelje azt, amit jogosan és igazsággal követelhetni; fájdalom a békés erő-feszítések semmire sem vezettek. Konstantiná-polyban most egy conferentia ül össze; Orosz-ország fel fogja ott tartani az ő követelését; azok nem teljesítése kényszeritené Orosz-or-szágot fegyverhez nyulni. Ez esetben számít a cár alattvalói támogatására.“ A nemesség s a községi képviselők fogadtatásával ekezt mondá a cár: „Törökország a fegyverszűnet tekintetében engedett igényeinknek; a monte-negriai, mint mindig, valódi hősöknek bizo-nyíták meg magukat; de a szerbekről, az orosz önkénytesek daczára, fájdalom nem mondhatni azt.“

Anglia. Legnevezetesebb esemény, mely az angol közvéleményt felvillanyozta s Europa-

köztt nyujtanak a célhoz és idővel ártalmas szaporításához vezetnek.

Ha neki sikerült, szorgalom és munkás-ság által magának tekintélyes vagyont szerezeni, akkor ő redesen felhagy a kereskedéssel; vesz magának házakat, jóságokat, gyakran nagy uradalmakat és akkor ép oly szorgalmas, becsületes gazda válik belőle, mint aminő kereskedő azelőtt volt.

Az örmény nyelv kemény, nem szépen hangzik és Magyarhonnak egyikével sincs ro-konságban; de a legtöbb örmény jól, sőt gyakran ékesen beszél magyarul, és ama eles hangsúly, melylyel a szegényebb osztály be-szél, a műveltebbeknél egészen elmarad.

Magyarországnak több derek, szelleműs örmény származású írója van, kik a tudomány és nyelvgyűjteségre nézve egy született mag-yar által sincsenek felülmulva.

Végül még egyszer ismétlem, hogy az örmények, daczára hogy csekély számmal van-nak, a hazájuk irányában sokkal több érde-meket szereztek maguknak, mint valamennyi más nemzetiség.
Bobor Gyula.

Görög. hadikészület.

Németo.

keleti kérdés alkalmából, hallani fogjuk, hogy a burkusi politikai intention

*** Indit.** megyei bizot-lunk, egy m-jog” kérelm-igen helyese-nem is kétel-elfogadásra f

*** Uj úg.** mulaszthatjuk felhívni lapu-nában megj-t. barátunk k-ügyvédi irod-lovagias jel-tömegecs párt

szerte a legjobb hatással volt, azon beszéd, melyet lord Beaconsfield miniszter a múlt héten a lordmajor-bankett alkalmával mondott. A párisi szerződés — ugymond szónok — korántsem avult még el, mivel az 1871-ben a függetlenség alapján újra megerősíté Törökország integritását. A múlt évben ugyancsak ezen elv vezérelt minket, midőn az Andrásy-fele jegyzéket elfogadták s a berlini memorandumot mellőzték. Elvetettük egyszersmind a javaslatot, hogy Ausztria, Bosniát és Hercegovinát, Oroszország pedig Bulgáriát elfoglalják, nemkülönben azt, hogy egyesült európai hajóraj küldéssek Konstantinápolyba. Tetük ezt, mert afféle cselekmények által Törökország integritása lett volna megsejtve. Angliának további célja a keresztények helyzetének javítása. Anglia visszalépet a tárgyalásoktól, midőn némely hatalmak a porta által engedélyezett öthavi fegyverszünetet elfogadni nem akarták; de most, közvetlenül a jelenlegi fegyverszünet létrejötte után Anglia ragadta meg az iniciatívát egy conferentia kieszközölésére, melyben minden nagyhatalom résztvenni ígért. Az összes államférfiak azt hiszik, hogy a conferentia létesítendő békének legbiztosabb garantája leend a fenálló szerződések fentartása, a mint hogy Törökország integritása is csak úgy maradhat meg, ha az ottani nép egy az ő javát szíven viselő kormány alatt fog élni. Beaconsfield reményli, hogy ezen eredmények háboru nélkül is kivihatók lesznek. De ha mégis háborúnak kellene lenni, úgy akkor Anglia az ő nagyszerű segélyforrásainál fogva minden más országnál jobban van a háborúra elkészülve. Anglia csak igazságos ügyért fog háborúra kelni; de ha egyszer háborúra kel, akkor Anglia addig fog harcolni, míg az igazságnak elégtétel nem adatik.

Szerbia. Tsernajeft, ki a múlt héten Belgrádba érkezett, a helyi körülmények szerint deputatúkkal fogadták. A „dicső hős“ hosszabb beszédben válaszolt az üdvözlőknek, szélesen aradozván az ámitó phrásisokban s rózsaszínekben ecsetelvén Szerbia világraszóló jövőjét. Tsernajeft Milan herceg utasításából Oroszországba szándékozik utazni. A tartalékosereg mobilisatiója elhalasztott. Az összes katonaság, kivéve a határkerületi katonaságot, élelelmény miatt szabadságot adott. A rendes hadsereg Belgrád, Kragujevac, Szemendria és Tsupriában helyeztetik el. Ristic urnak jelenleg nincs nagyobb kívánsága, minthogy a nagyhatalmak conferentiajában Szerbia is jelen legyen. Minden eshetőség szemmel tartásával Ristic ur egy terjedelmes okmányon dolgozik, melyet a conferentia elő hajtat terjeszteni. Ez okmányban természetesen a törökök kegyetlenségeit akarja újra feltálni.

Románia. A képviselőkamara teljes működésben van. A hadügyminiszter három oly törvényjavaslatot terjesztett a kamara elé, melyek eléggé tanúsítják, mily szándékok lappanganak itt a tervbe vett béketárgyalásokkal szemben. A hadügyminiszter négy millió frank megszavazását sürgeti a hadsereg felszerelési költségeinek kiegészítésére; továbbá engedélyeztetni kéri, a beszölitott reservistákat továbbra is szolgálatban megtarthatni; kér végre 400.000 franknyi póthitelt a reservisták élelmezésének beszerzésére. A kamara sürgős ügynek tekinté a törvényjavaslatokat s nincs kétség benne, hogy a miniszter óhaja egész mértékben teljesíthető is fog. Bukaresten naponta számos sebesült orosz önkényes csapatok vonulnak keresztül. A Bratianu miniszterium a régi conservatívek táborából toborz egyes coryphaeusokat önnön megerősítésére.

Görögország. Hellásban roppant mérvű hadikészületekkel vannak a görögök elfoglalva.

Németországban megindult a vita a keleti kérdés dolgában. Remélhető, hogy e vita alkalmából, főleg a conservatívek oldaláról, hallani fogunk egyetmást, mi betekinthezti enged a burkusok erősen begombolkozott politikai intencióiba.

HIRHARANG.

*** Indítvány.** E folyó hó 20-án tartandó megyei bizottsági közgyűlésen, mint értesülünk, egy indítvány fog tétetni a „statarium jog“ kérelmezése tárgyában. Minden esetre igen helyesen cselekszik az indítványozó, s nem is kétkedünk benne, hogy az egyhangú elfogadásra fog találni.

*** Új ügyvédi iroda megnyitása.** Nem mulaszthatjuk el a nagy közönség figyelmét felhívni lapunk múlt számának hirdetés rovataiban megjelent hírdetményre; a melyben Dr. Stassik Ferencz, köz- és váltóügyvéd úr t. barátunk közhírré tette, hogy városunkban ügyvédi irodát nyitott. E kitűnő tehetség s lovagias jellem, méltán megérdemli, hogy tömeges pártfogással karoltassék fel.

Az időjárás. Nehány nap óta ugyancsak hozzáfogott a tél. Hérom napon keresztül valóságos orkan dühöngött, hozván magával havat is. E miatt erős fagy állott be, pedig megérnkben a vetésel még csak félig vannak a gazdák készen. Most azért biztatják magokat, hogy talán a jövő hó lesz oly kegyes és meg fogja engedni, hogy a félig megkezdett munkát befejezhessük.

*** Figyelmeztetés.** A helybeli újonnan kinevezett városi kertész Csuesan János egy cikket küldött be hozzánk, a melyben tett tapasztalataiból azt merítette, hogy a faültetés sokkal jobban sikerül, ha az őszzel eszközöltetik. Ő már többször tett próbát, őszi ültetésből 26 darabból megmaradt 23, tavaszi ültetésből 25 darabból megmaradt 9. Minden esetre jó lesz e tapasztalt régi kertész tanácsát figyelembe venni.

*** A városi tanács figyelmébe ajánljuk.** A nagy hid munkálatai miatt a közlekedés a fűtővezén keresztül lehetetlenné vált. Ez eddig jó volna. De miután a határörvidék, s e megye felének közönsége a javítás alatt lévő hid miatt kénytelen a mellékutczákat használni közlekedés ut gyanánt, méltán megkövetelheti, hogy azon feneketlen sárral és gödrökkel ellátott ut, legalább oly állapotba helyeztessék, hogy a rajta járó utazók ne legyenek kénytelenek, lovaikat agyon kinezni, míg a temesvári, vagy az Écskára vezető utat elérhetik. Ismerve polgármesterünk erélyes intézkedéseit előre is megnyugtathatjuk a hozzánk beküldött panasz aláíróit, hogy e tárgyban minél előbb intézkedés fog tetetni. (Valjon a fagy alatt is oly járhatatlan volna az út? Szerk.)

*** Jótékonyaság.** Gróf Csekonics Endre a „központi Fröbel nőegyletnek“ 1000 frtot ajándékozott, illetőleg a fentebbi öszveggel alapító taggá lön. A fentebbi adománnyal jótékonyaságai számát eggyel ismét szaporította.

Tűzvesztély. Eleméren az urasági kastély a múlt hét folytán majd a lángok martaléka lett. Ugyanis Bobor György úr részen lévő kémény kigyuladt s ennek következtében a tűz már a tető fedelébe is belekapott; de szerencsére korán észre véteztétvén eloltatták. — (Ehhez a silány esztendőhöz nem is kellett volna még más csak ez a csapás. Szerk.)

*** A rendetlen postajáratok ellen.** Mi voltunk eddigelé azok, a kik a temesvári postai igazgatóság álmait minél kevesebbet háborgattuk, pedig mi türes tagadás bizony lett volna okunk rá, de mindig azzal biztatott magunkat, hogy „majd csak másképp lesz.“ De miután most látjuk, hogy a várakozás és a kímélet nem használ; most bátrak vagyunk az igazgatóságtól azt kérdezeni: hogy minek köszönhetjük azon intézkedést, hogy a talyigaposta, mely eddig a fővárosi lapokat pontosan elhozta, úgy hogy azt másnap reggel már mindig olvashattuk, most csak harmad nap kerülhetnek kezünkbe? — Hogy a cariol-posta közlekedési menetében változás állt be, azt tudjuk, amár az is a közlekedés kárára van, de hogy a tisztán levele- és lapposta, illetőleg talyiga menete is reformáltott, ez igazán bszantó és semmi esetben helyesíthető. Nem tudjuk, hogy micsoda ellen-szerve lehet az igazgatóságnak városunk ellen, mert minden intézkedése oda mutat, hogy a város közönségének türelmét próbára akarja tenni, mert ami a gyorspostai közlekedés hátrányára lehet, azt úgy látszik, mind életbe lépteti. Mi elvárjuk tőle, hogy az indokolatlan hanyag postarendet rögtön megváltoztatja s intézkedni fog, hogy a talyigaposta előbbeni járatához fog alkalmazkodni. (Különben megsughatjuk a postai igazgatóságnak azt is, hogy a rendetlen postajárattól miatti egy interpelláció is fog az illető kereskedelmi miniszter urhoz intézteni. Szerk.) — Felkérjük a „Neue Temesvárer Zeitung“ szerkesztőjét t. collegánkat, hogy fentebbi panaszunkat lapjába felvenni sziveskedjék, hogy az igazgatóságnak alkalma lehessen, a panaszt és méltatlan bánásmódot két nyelven is olvashatni. Két nap óta a talyigaposta pontosan megérkezett. (Szk.)

*** Imposáns temetés.** Az elhunyt Andrásy grófné külügyminiszterünk édes anyja temetése a legitimitásában fog végre menni. A gyászszertartás rendezése az Entreprise des pompes funebresre bízott, mely első osztályú temetést rendez, s 24 diszúrálóval ellátott szolgát küld Terebesre. A holt test számára nagyszerű alapca-koporsó választott, melyet sulya miatt 16 ember fog vinni. E koporsó párja Bécsben az V. Ferdinand király emlékeztetére tartott requiem volt használatban. — Andrásy Gyula gróf, mint irtuk, édes anyja rozsléteiről értesülvén, azonnal betegágyához sietett, melyet azon szándékkal hagyott el, hogy Bécsben legsürgetőbb teendőit elvégezte, hosszabb időre ismét lejön Szöllöcskére. Időközben beállt a katastrofa. A gróf tegnap reggel érkeztekor kapta meg a táviratot, mely a gyász-hírt jelentette. Andrásy gróf immár csak a Terebesen tartandó temetésen fog megjelenhetni. A külügyminiszter neje és fia néhány nap óta Szöllöcskén voltak. Király és királyné ő Felsőgő részvétét fejezte ki a miniszternek azon veszteség fölött, mely őt sújtotta. A magyar kormány tagjai pedig ma reggel a következő táviratot küldték a külügyminiszternek: „Fogadd a téged ért fájdalmas csapás alkalmából legőszintebb részvétünk kifejezését.“ (Aláírva valamennyi miniszter által.)

*** Halálozás.** Karátsonyi Guidó gróftól mélyen sújtó családi gyász érte. Guidobaldina leányát elele virágában kiragadta a halál. A gyászjelentés így szól: Gróf Karátsonyi Guidó cs. és kir. kamarás, saját valamint gyermekei: Adrienne gr. Zichy Sándorné csillagkeresztes

hölgy, férje gr. Zichy Sandor. Melania gróf Zichy Gézané csillagkeresztes hölgy, férje gr. Zichy Géza. Aladar, Jenő, Camillo, Irma, Ilma, Ilonaneveben, mélyen szomorodott szívvel jelenti forrón szeretett és felejtethetlen leányának, testvérük és sógornejuknak, gróf Karátsonyi Guidobaldinának sulyos betegség következtében életének 19-ik évében f. évi nov. 7-én, rögtön történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei nov. 10-én Budapesten, Krisztinaváros gróf Karátsonyi házban d. u. 1 1/2 órakor fognak beszenteltetni és Kameniczára a családi sírboltba nov. 12-én örök nyugalomra helyeztetni, az engesztelő szent mise-áldozatok pedig Budán nov. 16-án, délelőtti 10 órakor a krisztinavárosi templomban és a kegyuri templomokban fognak a Mindenhatóknak bemutatni. Áldás és béke hamvaikra! — Az ifjan elhunyt Karátsonyi Guidobaldine comtesse koporsójának beszentelése szombaton délben ment végbe a Karátsonyi-palotában. A szép és fiatal halott ravatala a palota disztermében volt fölállítva, melynek égszínkéek fal-szőnyegei, valamint a nyrtus és narancsfákzöld lombjai, s a koszorúk özönének illata fájdalom ellenétét képeztek a halottas faklyák bánaatos lángjához. A beszentelést Rostaházi apát végezte, jelen voltak e szomorú szertartásnál a család tagjai kívül az arisztokracziából igen, igen sokan, kik mindnyájan egyarant szerettek és bálványozták, s most megsírátták a kedves halottat. Ott volt Liszt Ferencz is, ki a Karátsonyi-család régi barátja és tisztelője. Beszentelés után hat szürke a krisztinavárosi templomba vitte a koporsót, hol még egyszer beszenteltetett s aztán az osztrák államvasut pályaudvara felé tartott a gyászmenet, innét különvonat Kameniczára vitte a holttestet, hol a család sírboltja van.

*** Házassági ajánlat.** Egy chicagói lap hivatalában közlelebről egy férfi jelent meg, ki a következő hirdetés közlését kérte: „Házassági ajánlat. Hirdető oly művelt és tekintélyes nővel óhajt megismerkedni, ki a következő leírásnak megfelel: Magasság 5 láb 1 és fél hüvelyk; suly 136 font; mellszélesség 39 hüvelyk; derékmérték 28 3/4 hüvelyk; cipőszám 3 1/4; keztyű-szám 5 7/8; arcszínje sötét barna; szemei sötét kékek. A levelek következő cím alatt küldendők: „W. 1788, Tribune office.“ — A hivatalnok, ki a hirdetést átvette bámullal olvasta azt végig. „Őn úgy látszik, igen szigorúan veszi azon kelleketeit, mikkel jövendőbelijének birnia kell.“ „Még lehet, de lássa ön, első feleségem igen fiatal korában halt meg, s minthogy szerfelett sok ruhaneműje maradt hátra, oly nő óhajtanék, ki azokat elviselhesse.“ Az embernek takarósnak kell lennie a mai rossz világban!

*** A világ legremekőbb órája** a strassburgi monostor tornyán van. Készítették 1832. január 24-től 1842. október 2-ig készítője Swilgné Babt. János híres óras. Mutatja a csillagok járását és 5000 csillag olyformán van rajta elhelyezve, hogy mindig azt látni, mely Strassburg felett van. Ezenkívül mutatja az évet, hónapot, napot, órát, — a nap és hold keltét és nyugtat; — a nap és holdfogyatkozásokat, az év összes ünnepeit. A négy életkor symbolikus alakja veri rajta nappal az óranegyedekeket, a halál pedig egy egy csonttal veri éjjel-nappal az órát. Az óra tetején van ábrázolva Krisztus. Naponként, a mint elütötte a 12 órát, megjelenik előtte a tizenkét apostol és egyenként megállva, Krisztus fejbőlintással üdvözi őket. Ezalatt az óra mellett egy réz kakas csattogtatja szárnyait és kukurekol. Ezen bámulatos óramű magassága 17 méter.

*** Egy új világnyelv feltalálásán** már nem egy tudós törte fejét. Lichtenstein 1749-ben találta fel a maga pasilogiáját a német nyelv alapján. Most egy francia tudós, Letellier lép föl egy új pasilogiával. Egész életét ezen munkára fordította, megtanulta Europa és a kelet összes élő és holt nyelveit, öreg napjaira ráadta magát a kínai nyelv tanulására és csak ezután kutatta a világnyelvet, Könyvében, mely roppant, valóban megható szorgalomnak gyümölcse, az összes nyelveket három osztályra osztja: Természetes szerkezetűek (china typos), mesterséges szerkezetűek (sanskrit typos) és vegyes szerkezetűek (angol typos). Letellier aztán kimutatta, hogy a francia nyelv — bizonyos egyszerűsítések által — miként lehetne „természetes szerkezetű“ nyelvvé átalakítani. Munkája utolsó részében Letellier az általa feltalált új világnyelvet ismerteti, mely a vegyinti nomenclatura mintájára betűkből és mintákból van alakítva. A fogalmak fő kategóriái betűk által, az alszótályok, az egyes fogalmak, az ejtegetés és hajtogatás pedig számok által vannak jelezve. Így pl. ez „Letellier C 23 (III. 1. 3.) L. m. 301“ ennyit jelent: Letellier nagy zavarba jutott. Ezen Letellier-fele jegyeket le lehet fordítani minden nyelvre, úgy hogy e kulcs segítségével el lehet olvasni minden művet, mely Letellier nyelvén van írva. Az emiensi akadémia a tudós nyelvészt, szorgalma elismeréséül, megválasztotta levelező tagnak.

*** Nyomor Szerbiában.** Dr. Ziemann a manchesteri jótékony társulat megbízottja jelenti, hogy a Deligrád mögötti hegységben 11,000 nő, agg, gyermek és sebesült van. A gyermekek tömegesen halnak, a felnőttek orvosi segély nélkül vannak. A menekültek számára a kormány állítottott fel holmi rossz ösz-szetákkolt barrakokat, de ezek, ha zsufoelve találunk, csak is 4260 egyéneknek nyitának hajlékot. Ruha, étel, tüzelő anyag, minden hiányzik, Ziemann 100 bolgár árva szedett össze, melyek gondját viseli. Szerbiában oly nagy a nyomor, hogy nem találkozik senki, a ki ez árvek közül csak egyet is venne magához.

*** Gül-Baba sírjánál.** Halottak napján a budai mecselben nyugvó Gül-Baba sírjánál tüntetés volt a törökök mellett. Az „Ellenőr“ szerint mintegy 500 főből álló csoport zárardokolt fel az ódon kis mecselhez s koszorut vittek az ott nyugvó török szent sírjára s szónoklatokat tartottak felette.

IRODALOM.

Uj könyvek. Aigner Lajos jó nevű könyvárusnál a következő uj könyvek jelentek meg: Magyar könyvesház 31. köt. „Enid“ Tennysontól, angolból: Csukassi József. „A két Kislalud“, írta Szana Tamás. A „sziv örvényei“ két költői beszély, írta Várady Antal. Egyes füzet ára 20 kr.

A „Vasárnapi Ujság“ november 12-ki száma következő tartalommal jelent meg: A török hadsereg fővezérei (hat arcképpel). — „Ezredévek jönnek, mennek...“ Költemény Darmay Viktortól. — „Az amerikai vadásztársaság“ (képpel). Mayne Reid után Vajda Jánostól. — Konstantinápolyi séták (6 képpel.) — Egy diploma utazása keleten háromszáz év előtt. Sáni Lajostól. — Kossuth levele a természettudományi társulathoz. — „Strogoff Mihály utazása Moszkvától Irkutskig“. Verne legújabb regénye (képekkel). — A koronakávéház előtt. Fővárosi tárca Borostyáni Nándortól. — „A nyomor csillagázata.“ Herman Ottótól. — „Valami az európai bábérlől.“ Karczolat Junius Brutustól. — Irodalom és művészet stb. rendes rovatok.

Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadó-hivatalában (Budapest, egyetemutca 4-ik sz.) megrendelhető a „**Képes Néplap**“ legolcsóbb hetilap a magyar nép számára, mulattató és tanulságos tartalommal, s a hazai és külföldi politikát tárgyaló rendes rovatval. Előfizetési ára félévre csak 1 frt.

TÖRVÉNYTEREM.

A n.-beeskerei e. f. kir. törvényszéknél f. é. november 18-án tartandó nyilvános ülésében következő perek fognak előadani:

- Előadó: MIHAJLOVITS SÁNDOR, kir. törv. bíró
4347. sz. p. 1876. — Özvegy Csányi Anna és társainak özvegy Páky Csányi Rozália ellen török-becsei ingatlan tulajdona és birtoka iránt.
4506. sz. p. 1876. — Luxeder Györgynek, Bunyevác Károly ellen 400 ft. és jár. iránt.
6888. sz. p. 1876. — Raniszavlyev Szárának, Raniszavlyev Pája ellen, a mellenczei fekvőségek birtoka iránt.
7660. sz. p. 1876. — Néhai Szathmáry Karolina végrendeletének végrehajtója, Kulifay Lajos Nagy-Becskerek városi polgármagnak, Somogyi Magdolna mint néhai Stefalich Mihály örökösai ellen, 3160 ft. 81 1/2 kr. s. jár. iránt.
7192. sz. polg. 1876. — Voin Éva és társainak, Voin Páva elleni közösség megszüntetése iránt.

Közgazdaság.

Magyarország mezőgazdaságának sok és kiváló mező- és erdő-gazdasági, gyümölcsészeti, kertészeti, szőlőszeti stb. szaklap áll rendelkezésére. Ha ma figyelmüket német nyelvű szaklapra hívjuk fel, annyiban hiszünk azoknak szolgálai, mennyiben érdeklőkben fekszik arról tudomást szerezni, mit cselekszenek lajt-thántúli szomszédjaink és hogyan itélnék viszonyainkrol. Azt hisszük, annyival inkább ajánlhatjuk az illető gazdasági szaklapot: „Wiener Landwirthschaftl. Zeitung“, mennyiben ezen lap, melynek kiadója Hirschmann H. Hugó, s mely a nevezett kiadó, valamint föld-dink, Dr. Ekkert József, a debreczeni m. kir. gazdasági tanitvet volt tanára és Lill Adolf szerkesztése alatt áll, a magyar viszonyokról kiváló rokonszennvel és részrehajlatlansággal ír, a mihez — sajnos — külföldi lapnál nem vagyunk mindig szokva. — Nevezett szaklap, mely gazdag tartalmánál, számos sikerült illusztrációjánál és igen esinos kiállításánál fogva kitűnő lapnak nevezhető, melyre Bécsben a kiadó-hivatalnál (L. Dominikanerbastei 5) negyedévenként 2 ftal előfizethető, oly olcsó, hogy azt minden gazda könnyen tarthatja. — Mindenki, a ki e lapot olvassa, abból sok hasznos ismeretet merithet.

APRÓSÁGOK.

- Gratulálók öcsém, hogy kineveztek csendbiztosnak!
- Ugyan hagyja el bányám! Higgye meg, hogy évenként legalább 600 frtot kell ráfizetnem a magamébol.
- Hát akkor bolond vagy, ha hivatalt vállalsz.
- Furcsa! Élni csak kell valamiből.

Egy éteremben egy vidéki ifju vizslája egyszerre csak mervén „állani“ kezd, (tán valamely maoskával nézve farkaszemet, melyet senki sem vette észre).

— Ugyan mit állhat most ez a vizsla? — kérdik az asztali vendégek.

Gazdája az asztal alá tekint, s látja, hogy ott egy étlap fekszik.

